

Aprob
SECRETAR DE STAT,
Ariana Oana BUCUR

SCRISOARE METODICĂ

EDUCAȚIE PLASTICĂ

1. Preliminarii

Este esențial să creem *contexte de învățare* care să îi sprijine pe elevi să își formeze și să își deschidă o viziune asupra rolului pe care îl au artelor în societate. Elevii trebuie stimulați de la vârste fragede să își dezvolte perspective de a promova arta ca o experiență personală, de viață.

Arta ca mijloc de exprimare personală este extrem de importantă. Exprimarea prin artă este o cale prin care copiii se pot cunoaște mai bine și pot primi curajul de a împărtăși și celorlalți viziunea lor. Este important ca profesorul să îi sprijine pe elevi să producă ceva pentru școală și pentru comunitate, folosindu-și creativitatea. Acest lucru conduce cu siguranță la implicarea directă a elevilor în crearea unui mediu mai frumos și mai sănătos sau mai propice pentru învățare.

Arta poate avea un rol important în găsirea de soluții creative și contribuie la *dezvoltarea personalității elevului*. Una dintre funcțiile de bază ale artei, vizibilă din cele mai vechi timpuri, este cea educativă. Conturarea animalelor pe stânci sau în peșteri, redarea scenelor biblice în pictura murală bisericească și în manuscrise sunt exemple prin care este subliniată latura educativă a artei. Copilul, încă de la cele mai fragede vârste învață foarte mult prin desen. El începe să deseneze înainte de a-și însuși scrisul, desenul fiind ca o etapă premergătoare și totodată pregătitoare pentru deslușirea ulterioară a literelor și cifrelor.

De regulă, copiii sunt atrași de desen, de culori, când sunt mici, apoi unii se îndepărtează treptat, pe măsură ce cresc, pe când alții nu se vor opri niciodată. Principalul motiv pentru care cei mai mulți copii și adolescenți scot (aparent) arta din viața lor este acela că școala îi limitează valorificarea creativității și a liberei exprimări, plasând accentul pe științele exacte. Un alt motiv ar fi că rostul, profunzimea și efectele artei asupra noastră nu se văd imediat. Așa se face că este transmisă, din mediul educațional cu precădere, falsă idee că arta este ceva opțional, un simplu hobby, ceva de făcut când nu ai ce face, fără de care poți trăi foarte bine și la care poți oricând

renunța în favoarea altor domenii. Alte sisteme educaționale pun arta ca parte integrantă a celorlalte.

Artele, fie că vorbim de muzică, dans, teatru, film sau arte plastice sunt puțin prezente, dacă nu chiar absente, în viața elevilor noștri. Ce putem face pentru a promova o învățare autentică, integrate a artelor este să ducem învățământul de la atenția pe învățarea de cunoștințe, la dezvoltarea competențelor cheie. Arta și științele sunt văzute adesea ca fiind separate de către învățământul românesc, deși experiența de zi cu zi ne arată că ele sunt adesea foarte bine conectate.

În predare se recomandă a se folosi puterea de comunicare și atractivitate pe care experiențele creative o au asupra elevilor, pentru a face cunoscute conținuturi abstracte asociate materiilor reale. Pentru cei pasionați de științe, a jongla cu diverse cunoștințe teoretice este o pasiune intelectuală trăită uneori ca experiență artistică și poate fi calea către o meserie în cultură, domeniu care are nevoie de tehnicieni și cercetători, cum are nevoie de artiști și manageri. Un obiect de patrimoniu, de pildă, poate fi legătura dintre mai multe discipline școlare. O piesă textilă – spre exemplu, un covor oriental cu noduri – poate fi ușor conectată cu matematică (geometrie) prin design, cu chimia prin compoziție (lână vopsită cu coloranți naturali), cu biologia prin sursele biologice ale coloranților utilizați pentru vopsirea fibrelor, cu geografie prin zona în care a fost manufacturată, cu istoria prin trecutul obiectului. Și iată cum patrimonial muzeal devine legătura firească între artă și științe.

2. Provocări ale noii programe școlare la disciplina *Educație plastică*

Programa școlară pentru disciplina *Educație plastică* reprezintă o ofertă curriculară pentru clasele a V-a – a VIII-a din învățământul gimnazial. Disciplina este prevăzută în planul cadru de învățământ aprobat prin OMENCS nr. 3590/ 05.04.2016, în aria curriculară Arte, având un buget de timp de 1 oră/ săptămână, pe durata fiecăruia dintre cei patru ani de școlaritate.

Disciplina *Educație plastică* își propune să cultive sensibilitatea, creativitatea în scopul comunicării prin artă și asigură premisele unui transfer al achizițiilor dobândite către celelalte discipline și în viața socială.

Demersul didactic promovat de programă contribuie la profilul de formare al absolventului de gimnaziu prin utilizarea mijloacelor specifice disciplinei:

- exercițiul de a comunica cu vizualul;
- conștientizarea participării plenare prin cultivarea sensibilității;
- extinderea posibilităților de comunicare cu ajutorul imaginii;
- apelul la trăirea și exprimarea artistică liberă și creativă;
- valorificarea învățării în proiecte și produse cu sens pentru elev.

Elementul principal de noutate este prezentarea noțiunilor de istorie a artelor într-o abordare diferită, contextualizată, care va stârni interesul elevilor, antrenându-i în călătorii virtuale și încurajându-i să se exprime prin imagini, dar și al profesorilor, oferindu-le

oportunitatea de a valorifica metodele moderne de predare, folosind alături de bibliografia clasică, mijloacele informatice.

Totodată, programa de *Educație plastică* are în vedere **însușirea graduală a limbajului vizual, a tehnicilor specifice și a noțiunilor de teorie constructivă a formei și a culorii**. Dobândirea competențelor generale și specifice stabilite în programă se realizează prin activități predominant practice. În cazul activităților practice este recomandată utilizarea tehnicilor specifice artelor plastice (tehnica picturii, graficii și modelajului) precum și a tehnicilor IT, respectiv generarea și procesarea de imagini computerizate, fotografii și film digital, în funcție de resursele unității școlare. Se recomandă utilizarea tablei interactive sau a videoproietorului în activitatea de la clasă. Se vor prezenta texte și imagini reprezentative și se vor accesa site-urile muzeelor și galeriilor.

O altă noutate propusă prin programă este aceea că pentru dezvoltarea creativității și imaginației artistice este recomandată folosirea de metode prin care experimentul artistic să fie acceptat și încurajat. Demersul didactic trebuie să nu fie unul riguros, care să impună un anumit rezultat sau o anumită soluție. Este nevoie să se bazeze pe anumite criterii, însă astfel încât să nu descurajeze libertatea artistică, inovația și exprimarea creativității. Experimentarea permanentă trebuie sprijinită, astfel încât preocuparea majoră să fie aceea de a formula întrebări, nu neapărat de a obține un anumit produs finit. Înțelegerea faptului că într-o creație artistică rezultatul final, cât și răspunsul artistic sunt importante, însă traseul parcurs de elev, prin încercare și eroare, este fundamental, conduce la formarea unui anumit tip de gândire și abordare artistică.

Evaluarea rezultatelor elevilor

Evaluarea reprezintă o componentă intrinsecă a predării și a învățării. Este recomandată cu prioritate abordarea modernă a evaluării ca activitate de învățare. Astfel, sunt potrivite metode precum: urmărirea progresului personal, observarea sistematică, autoevaluarea, interevaluarea, realizarea de proiecte care să valorifice achizițiile copiilor, dar să stimuleze în același timp dezvoltarea de valori și atitudini, în contexte firești, adaptate vârstei, construirea de portofolii sau mape de lucrări. Procesul de evaluare va pune accent pe recunoașterea experiențelor de învățare și a competențelor achiziționate de către elevii în mediul nonformal sau informal. Se recomandă evaluarea lucrărilor pe baza unor criterii specifice, cunoscute de către elevii sau pe baza unor grile de evaluare care urmăresc procese de realizare a unui produs final pe o perioadă mai mare de timp

Disciplina *Educație plastică* contribuie, în principal, la culturalizarea artistică și educarea simțului artistic, iar evaluarea se va direcționa către pe gradul de participare, efortul depus, motivație, ideea de creație selectată de elev, expresivitatea și originalitatea în prezentare. Este recomandată aplicarea tuturor tipurilor de evaluare.

Criterii de evaluare a produselor educaționale:

- Reprezentarea imaginilor plastice pe o anumită suprafață;
- Utilizarea corectă a tehnicilor specifice desenului /picturii, compatibilitatea materialelor;

- Intuirea compozițiilor plastice în baza conceptelor realist și abstract de creare a imaginilor plastice;
- Demonstrarea aptitudinilor speciale în domeniul artelor plastice;
- Expresivitatea și originalitatea lucrării plastice;
- Argumentarea propriilor viziuni în domeniul artelor plastice;
- Sesizarea viziunii artistice a autorului reliefată în operă;
- Atitudinea individual-creativă față de mesajul plastic.

3. Bibliografie recomandată

Nanu, Adina *Vezi? Comunicarea prin imagine*, ediția 2 a, Editura Didactică și Pedagogică, București, 2011

Hardey, Tom (ed.) *Art Education in a postmodern world*, Intellect Books, Bristol, 2006

Cioclu, Elena *Tehnici artistice illustrate*, Editura Oscar Print București, 2005

Stoica, Elena *O provocare artistică* Editura Sports Media București, 2007

Cucoș, Constantin.. *Educația. Iubire, edificare, desăvârșire*. Iași: Editura Polirom 2008

Notă

Lista bibliografică de mai sus nu este una exhaustivă și nu îngrădește dreptul cadrelor didactice de a apela la materialele bibliografice pe care le consideră utile în activitatea la clasă.

DIRECTOR GENERAL,
Alin - Cătălin **PĂUNESCU**

DIRECTOR
Monica - Cristina **ANISIE**

INSPECTOR GENERAL,
Adrian **BRĂESCU**